

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ МУЗИЧНОГО
МИСТЕЦТВА**

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи

_____ О.Б.Жильцов

" ____ " _____ 2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**СИСТЕМИ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ
ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН
(спецкурс)**

Спеціальність 7.02020401 «Музичне мистецтво»

ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ

2014 – 2015 навчальний рік

Робоча програма **"Системи музичної освіти зарубіжних країн"** (спецкурс)
для студентів галузі знань 0202 "Мистецтво" спеціальності
7.02020401"Музичне мистецтво". – 30 с.

Розробник: Ткач Марія Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри теорії та методики музичного мистецтва Інституту мистецтв
Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та методики
музичного мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені
Бориса Грінченка.

Протокол № _ від " __ " _____ 2014 року

Завідувач кафедри теорії
та методики музичного мистецтва _____ О.М.Олексюк

ЗМІСТ:

Пояснювальна записка	4
Структура програми навчальної дисципліни	6
I. Опис предмета навчальної дисципліни	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни	7
III. Програма	8
<i>Змістовий модуль I. Історичний та загальний огляд розвитку систем музичної освіти зарубіжних країн від зародження до кінця XIX ст.</i>	8
<i>Змістовий модуль II. Концептуальні засади розвитку провідних педагогічних систем музичної освіти зарубіжних країн XX- початку XXI ст.</i>	12
IV. Плани практичних занять	17
V. Навчально-методична карта дисципліни «Системи музичної освіти зарубіжних країн»	20
VI. Завдання для самостійної роботи	21
VII. Карта самостійної роботи	23
VIII. Індивідуальна науково-дослідна робота (навчальний проект)	24
IX. Розрахунок рейтингових балів	26
X. Методи навчання	29
XI. Методичне забезпечення курсу	29
XII. Рекомендована література	
<i>Основна</i>	29
<i>Додаткова</i>	30

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Важливим компонентом в системі вищої педагогічної освіти є підготовка майбутніх вчителів музики (напрямок «Музичне мистецтво»). Спецкурс «Системи музичної освіти зарубіжних країн» є складовою частиною професійно-орієнтованого циклу дисциплін, його вивчення розкриває в історичній ретроспективі зародження та розвиток різноманітних підходів до музичної освіти у світовій і, зокрема, європейській культурі за класичною схемою: від Стародавніх часів в діалозі філософських парадигм різнобарвного Сходу і античного Заходу через епоху Середньовіччя та Відродження, через Новий час з його сакралізацією і раціоналізацією свідомості до Новітнього часу з домінуванням модерністського і постмодерністського типу мислення.

Програму спецкурсу «Системи музичної освіти зарубіжних країн» укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу з дисципліни «Системи музичної освіти зарубіжних країн», необхідне методичне забезпечення, складові й технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Мета спецкурсу : підготовка вчителя музики до рівня і тенденцій розвитку сучасної науки, ознайомлення з провідними методичними системами музичної освіти та виховання зарубіжних країн, вивчення теоретичних засад найкращих досягнень визначних педагогів світу, аналіз авторських концепцій та методик музичної освіти та виховання, осмислення та можливості застосування їхнього практичного досвіду в сучасній музичній освіті. Основа навчальної дисципліни – новітні дослідження музичної педагогіки, методики музичного виховання та суміжних наук. Теоретичні знання підкріплюються конкретними прикладами практичного застосування найкращих досягнень авторських методик музичної освіти та виховання в сучасному освітньому просторі.

Завдання спецкурсу:

- дати загальну характеристику цілісної педагогічної системи;
- розкрити і проаналізувати в історичній ретроспективі зародження та розвиток різноманітних підходів до музичної освіти;
- сформувати вміння аналізувати, порівнювати підходи до різноманітних систем музичної освіти зарубіжних країн ;
- виховати основи професійного мислення студентів;
- розвинути у студентів самостійність мислення і потребу в самоосвіті та саморозвитку;
- сформувати у студентів інтерес до майбутньої професійної діяльності;
- розвинути у студентів кластери компетентностей, які нададуть змогу майбутнім фахівцям успішно здійснювати в змінних соціокультурних умовах професійні функції, самостійно розвивати і реалізовувати набутий у процесі навчання фаховий потенціал.

У результаті вивчення спецкурсу *студент має оволодіти знаннями про:*

- становлення і розвиток систем музичної освіти зарубіжних країн в історичній ретроспективі;
- педагогічну спадщину відомих діячів музичної освіти;
- компоненти цілісної педагогічної системи;
- педагогічну творчість і майстерність;
- концептуальні засади розвитку провідних авторських методик та педагогічних систем музичної освіти зарубіжних країн;
- необхідність застосування передового практичного досвіду провідних методичних систем музичної освіти в сучасному освітньому просторі.

У результаті виконання програми *студент повинен уміти:*

- аналізувати і узагальнювати історичні матеріали про становлення і розвиток систем музичної освіти зарубіжних країн;
- розв'язувати педагогічні ситуації, пов'язані із застосуванням різних методик в сучасній музичній освіті;
- аналізувати особистісні якості вчителя музики;
- добирати музично-дидактичний матеріал згідно навчально-виховних завдань уроку;
- застосовувати на практиці одну із проаналізованих методичних систем музичної освіти зарубіжних країн;
- розуміти важливість науково-дослідницької роботи щодо розроблення актуальних проблем, пов'язаних із практичним застосуванням досвіду найкращих методичних систем музичної освіти зарубіжних країн в сучасному освітньому просторі.

У процесі вивчення курсу студент формує такі освітні і професійні *компетентності*, що включають здатність до:

- набуття знань щодо становлення і розвитку систем музичної освіти зарубіжних країн в історичній ретроспективі;
- вивчення, узагальнення та впровадження в практичну роботу передового музично-педагогічного досвіду зарубіжних країн;
- аналізу і творчого переосмислення провідних авторських методик та педагогічних систем музичної освіти зарубіжних країн;
- використання в музично-педагогічному процесі сучасних методів та прийомів музичного навчання і виховання;
- естетичного оцінювання і впровадження кращих зразків музичного мистецтва у художньо-педагогічну діяльність;
- самостійної виконавської і словесної інтерпретації музичних образів і практичного володіння музично-виконавським репертуаром;
- вироблення у студентів професійних орієнтирів щодо майбутньої художньо-виховної діяльності.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

І. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: процес навчання та виховання студентів вищого навчального закладу в умовах реформування та модернізації системи освіти в Україні, формування особистості фахівця вищої кваліфікації.

Курс	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>2 кредити</i></p> <p>Змістові модулі: <i>2 модулі</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>72 години</i></p> <p>Тижневих годин: <i>2</i> <i>год.</i></p>	<p>Шифр та назва галузі знань: <i>0202 "Мистецтво"</i></p> <p>Шифр та назва спеціальності: <i>7.02020401 "Музичне мистецтво"</i></p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень <i>"Спеціаліст"</i></p>	<p>Вибіркова</p> <p>Рік підготовки: 1 Семестр: 9 Аудиторні заняття: <i>28 год</i> Практичні заняття: <i>24 год</i> Індивідуальна робота: <i>4 год</i> Самостійна робота: <i>40 год</i> Модульний контроль: <i>4 годин</i> Вид контролю: <i>залік</i></p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій		Практичні заняття	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль I.									
Історичний та загальний огляд розвитку систем музичної освіти зарубіжних країн від зародження до кінця XIX ст.									
1.1	Синкретичне мистецтво первісного суспільства та естетика міфологічного світогляду в музично-естетичному вихованні стародавніх цивілізацій	7	2			2		5	
1.2.	Світоглядні детермінанти розвитку музичної освіти за доби Середньовіччя та Відродження	11	6			4	2	5	
1.3.	Раціоналізація світоглядних основ культури і освіти за доби Просвітництва	7	2			2		5	
1.4.	Основні напрямки розвитку західноєвропейської теорії і практики музичної освіти у XIX столітті	9	4			4		5	
	Модульний контроль	2							2
	Разом	36	14			12	2	20	2
Змістовий модуль II.									
Концептуальні засади розвитку провідних педагогічних систем музичної освіти зарубіжних країн XX – початку XXI ст.									
2.1.	Інтегративні тенденції розвитку систем музичної освіти в контексті культури Новітнього часу	7	2			2		5	
2.2.	Концепція художньо-естетичного виховання школи Баухауза та організація навчально-виховного процесу у вальдорфських школах	9	2			4		5	
2.3.	Аналіз провідних педагогічних систем музичного виховання дітей XX ст.: Е.Жак-Далькроза, К.Орфа, З.Кодая, Б.Трічкова	11	6			4	2	5	
2.4.	Організація сучасної мистецької освіти у загальноосвітніх навчальних закладах розвинутих зарубіжних країн	7	4			2		5	
	Модульний контроль	2							2
	Разом	36	14			12	2	20	2
	Разом за навчальним планом	72	28			24	4	40	4

ПРОГРАМА

ТЕЗИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I

Історичний та загальний огляд розвитку систем музичної освіти зарубіжних країн від зародження до кінця XIX ст.

Практичне заняття №1

Тема 1.1. Синкретичне мистецтво первісного суспільства та естетика міфологічного світогляду в музично-естетичному вихованні стародавніх цивілізацій.

Причини виникнення мистецтва в первісному суспільстві. Синкретичне мистецтво первісних людей. Спів як найдавніший вид музично-виконавського мистецтва. Феномен мурала як яскравий приклад природного синкретизму первісного мистецтва, що ґрунтується на тріаді «скульптура-печерний живопис-танок». Космологічне розуміння мистецтва в східній філософії Індії та Китаю.

Класична античність. Естетичні уявлення древніх греків про красу людини. Сутність педагогіки стародавніх греків в синтезі вільних наук і мистецтв, єдності інтелектуального, фізичного, морального та естетичного виховання (ідея калокагатії), спрямованого на залучення вільного громадянина до вищих досягнень культури й мистецтв. Антична теорія музично-естетичного виховання у працях Платона і Аристотеля. «Мусичні» мистецтва. Міфологія і художня творчість.

Діяльність видатного педагога Древнього Риму Марка Фабія Квінтіліана, який у своїх педагогічних працях заклав основи дидактики, методики і систематизував вимоги до виховання дітей.

Філософська думка періоду еллінізму і музично-естетичне виховання цієї доби: нігілістичне ставлення до музики, розпад триєдності мистецтв. Занепад Римської імперії.

Основні поняття теми: синкретичне мистецтво, феномен мурала, античність, міфологія, ідеали калокагатії, «мусичні» мистецтва, еллінізм, нігілізм.

Література основна: 1,5,6,8,10

Література додаткова: 9

Практичне заняття №2

Тема 1.2. Світоглядні детермінанти розвитку музичної освіти за доби Середньовіччя та Відродження.

Християнський аскетизм середньовічної культури і освіти. Теоцентрична система світосприйняття. Заперечення світської музики. Унісонний церковний спів як символ мистецтва доби Середньовіччя. Церковні хори доби Середньовіччя як музично-педагогічні осередки, в яких на практиці кристалізувалися методи й прийоми навчання співу та музичної грамоти. Методи навчання і виховання в монастирських школах. Значення метризи у поширенні професійної музичної освіти. Реформаторська діяльність музичного теоретика і педагога доби Середньовіччя Гвідо Аретинус.

Паралельно з монастирськими школами розвиток світської освіти: художньо-синтетична діяльність жонглерів, трубадурів, труверів, менестрелів, шпільманів, яка стверджувала ідеали лицарської освіти, етики та естетики. Народне мистецтво мандрівних акторів і співаків.

Доба Відродження як вершина світової культури. Гуманістична спрямованість філософії Ренесансу. Десакралізація мистецтва та освіти, що сприяло вільному розвитку музично-теоретичної думки. Антропоцентрична система світосприйняття знайшла відображення в мистецтві, зокрема в музиці: відходження від норм середньовічного канона, індивідуалізація стилю, поява поняття «композитор».

Утвердження нового гомофонного стилю в музиці. Виникнення опери, поява нових музичних жанрів: мадригали, балади, мотети. Реформа нотного письма. Спрямованість музичної освіти на виховання гармонійно розвинутої особистості.

Розвиток професійної музичної педагогіки за доби Відродження в університетах: спів з нот, вивчення теорії музики, гра в оркестрі як обов'язкові складові навчання. Створення шкіл індивідуальної музичної майстерності, які очолювали провідні музиканти XV-XVII століть: Г.Дюфаї, О.Лассо, Дж.Царліно, Дж.Палестріна та ін.

Основні поняття теми: теоцентричне світосприйняття, християнський аскетизм, монастирські школи, реформа Гвідо Аретинус, метризи, гуманізм Ренесансу, антропоцентричне світосприйняття, гомофонний стиль, опера, ідеал гармонійно розвинутої особистості, індивідуалізація стилю.

Література основна: 4,6,7,8,10

Література додаткова: 9

Практичне заняття №3

Тема 1.3. Раціоналізація світоглядних основ культури і освіти за доби Просвітництва.

Доба Просвітництва (XVII-XVIII ст.) як епоха розуму і науково-технічного перевороту, формування уявлень про механістичну картину світу, абсолютизація раціонального типу мислення. Думки представників німецької класичної філософії (І.Кант, Г.Лейбніц, Ф.Шиллер та ін.) щодо естетичної, моральної та виховної функцій мистецтва.

«Велика дидактика» Я.А.Коменського та педагогічні погляди Дж.Локка. Формування нових стилів у музичному мистецтві XVII-XVIII століть: бароко і класицизм. Поява нових жанрів: ораторія, кантата, інструментальний концерт. Формування високорозвинутих національних музичних культур Італії, Франції, Англії, Німеччини. Організація музичної освіти здійснювалась у різних формах: метризи (Франція, Нідерланди), капели (Німеччина), сирітські притулки (conservatorio) в Італії. Діяльність видатних італійських музикантів (А.Кореллі, А.Вівальді, А.Скарлатті та ін.), які поєднували концертну діяльність із педагогічною.

Педагогічна діяльність та методика навчання співу Й.-Г.Песталоцці як значний внесок у розвиток музично-теоретичної думки доби Просвітництва.

Основні поняття теми: механістична картина світу, раціональний тип мислення, бароко, класицизм, ораторія, кантата, метризи, капели, conservatorio.

Література основна: 4,6,8,10

Література додаткова: 9

Практичне заняття №4

Тема 1.4. Основні напрямки розвитку західноєвропейської теорії і практики музичної освіти у XIX столітті.

Епоха XIX ст. – утвердження капіталізму, буржуазні революції, національно-визвольні війни, розвиток національних культур; послідовна зміна трьох художніх напрямів: класицизму, романтизму, реалізму; досягнення світових вершин у жанрах симфонічної, оперної, фортепіанної, вокальної музики. Поява музичних навчальних закладів освіти: консерваторії, коледжі, вищі музичні школи. Музично-педагогічні школи М.Клименті, К.Черні, Ф.Шопена, Ф.Ліста.

Розвиток музично-педагогічної думки і практики, створення нових форм та методів у системах музичного виховання. Поява цифрового нотопису, започаткованого П.Галеном та систематизованого в авторській методиці Е.Шеве.

Метод Тонік Соль-фа навчання музики С.Глоувер і Дж.Кервена як перша систематична школа хорového співу, значне досягнення західноєвропейської музичної педагогіки ХІХ ст. Переваги та недоліки методу Тонік Соль-фа навчання музики.

Недосконалість масової музичної освіти ХІХ ст. – в існуючій суперечності між відносною сольмізацією та абсолютним способом нотації, розпаді міжпредметних зв'язків музично-навчальних дисциплін, руйнації цілісності музичної освіти.

Основні поняття теми: буржуазні революції, розвиток національних культур, класицизм, романтизм, реалізм, цифровий нотопис, метод Тонік Соль-фа навчання музики, відносна та абсолютна сольмізація, міжпредметні зв'язки, цілісність музичної освіти.

Література основна: 4,6,8,10

Література додаткова: 8

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА №1

1. Визначити причини виникнення мистецтва в первісному суспільстві.
2. Розкрити сутність синкретичного мистецтва первісного суспільства.
3. Охарактеризувати естетичні погляди древніх греків про красу людини.
4. Проаналізувати античні теорії музично-естетичного виховання у працях Платона і Аристотеля.
5. Охарактеризувати теоцентричну систему світосприйняття, яка зумовила зміст і спрямованість музичного виховання за доби Середньовіччя.
6. Проаналізувати значення метризи у поширенні професійної музичної освіти.
7. Розкрити сутність та значення реформи музичного теоретика та педагога доби Середньовіччя Гвідо д'Ареццо.
8. Охарактеризувати основні напрямки та особливості розвитку музичного мистецтва за доби Відродження. У чому виявилось спрямування музичної освіти на виховання гармонійно розвинутої особистості.
9. Проаналізувати, які ідеї стали найвищим досягненням музичної педагогіки епохи Ренесансу.
10. Дати характеристику основним художнім стилям доби Просвітництва: бароко і класицизму.
11. Розкрити глибокий гуманізм педагогічної спадщини Я.А.Коменського.
12. Порівняти підходи до музичного виховання Я.А.Коменського і Дж.Локка. Поглядам кого з цих педагогів Ви надаєте перевагу?
13. Проаналізувати методичні поради Й.-Г.Песталоцці щодо навчання дітей співу.
14. Охарактеризувати основні художні напрями європейської культури

- XIX ст.: класицизм, романтизм, реалізм.
15. Визначити основні чинники, під впливом яких розвивалась музична освіта XIX ст.
 16. Проаналізувати метод Тонік Соль-фа навчання музики С.Глоувер і Дж.Кервена та розкрити його переваги та недоліки.
 17. Охарактеризувати внесок Дж.Кервена в музичну педагогіку XIX ст. Які методичні вказівки педагога не втратили до цього часу свого практичного значення?
 18. Розкрити основні суперечності та недоліки у масовій музичній освіті XIX століття.

Змістовий модуль II.

Концептуальні засади розвитку провідних педагогічних систем музичної освіти зарубіжних країн XX - початку XXI століття.

Практичне заняття №5

Тема 2.1. Інтегративні тенденції розвитку мистецької освіти в контексті культури Новітнього часу.

Новітній час (XX ст.) як епоха небачених контрастів, з однієї сторони, прорив у космос, розщеплення атому, поширення високих технологій, а з іншої – світові війни, національні та релігійні конфлікти, екологічні катастрофи. Криза культури як криза людяності.

Модернізм і постмодернізм як реакція на нестабільність суспільного життя, розчарування у світоглядних уявленнях та естетичних цінностях минулого. Виникнення нових видів мистецтва (кінематограф), нових форм синтезу мистецтва (кольоромузика), калейдоскоп художніх напрямів: від заперечення ідеалів реалістичного мистецтва до протиставлення їм абстрактних та підвищено експресивних форм.

Філософічність художньої культури XX ст. Розуміння світу як домінанта світосприйняття людини XX ст. Кристалізація нової музичної мови, нових принципів композиції, формування нових естетичних платформ.

Основні тенденції розвитку дитячої музичної педагогіки XX ст. як прагнення до гармонійного розвитку особистості дитини; загальність музичної освіти; розвиток музичного слуху, мислення; використання творчого музикування у музично-виховних цілях; опора на народну, класичну і сучасну музику при визначенні дитячого музично-педагогічного репертуару тощо.

Створення цілісних систем масового музичного виховання дітей (Е.Жак-Далькроза, К.Орфа, З.Кодая, Б.Трічкова, М.Монтессорі та ін.) як основна тенденція розвитку західноєвропейської музичної педагогіки XX століття.

Основні поняття теми: Новітній час, модернізм, постмодернізм, криза культури, синтез мистецтв, загальність музичної освіти, цілісні системи музичного виховання.

Література основна: 4,6,8,10

Література додаткова: 8

Практичне заняття № 6

Тема 2.2. Концепція художньо-естетичного виховання школи Баухауза та організація навчально-виховного процесу у вальдорфських школах.

Система пропедевтичної художньої підготовки швейцарського теоретика і педагога Й.Іттена (1888-1967), фундатора нової системи художньої освіти. Авангардна педагогіка школи Баухауза (1919). Основні принципи педагогічної системи Й.Іттена як пробудження творчих сил і художніх здібностей учнів; полегшення вибору майбутньої професії; ознайомлення з основами художньої композиції; опанування загальних принципів художньої творчості (контраст, ритм, форма, колір).

Розробка оригінальної 12-ти кольорової моделі, в якій «звучання» кольорів порівнювалось з тембрами музичних інструментів: флейта, скрипка, віолончель, контрабас тощо. Творча співпраця з композиторами додекафонної музики А.Шенбергом, А.Бергом. Основні фундаментальні праці Й.Іттена: «Мистецтво кольору» (1961) та «Мистецтво форми» (1963).

Значення художньо-педагогічної системи Й.Іттена у боротьбі з консервативним академізмом, відкритті нових шляхів розвитку в мистецькій освіті.

Вальдорфська педагогіка як одна з різновидів втілення ідей «вільного виховання» і «гуманістичної педагогіки», спрямована на гармонізацію інтелектуальної, емоційної та вольової сфер школяра.

Філософ та педагог Р.Штейнер (1861-1925) про чотири могутніх галузі цивілізації: пізнання, мистецтво, релігію і моральність; як автор концепції художньо-естетичного виховання, реалізованої у вальдорфських школах, що набули поширення у різних країнах світу.

Основні принципи вальдорфської педагогіки як гуманістична спрямованість; педоцентризм; вікова відповідність у навчанні; взаємозв'язок з життям; поєднання національного та загальнолюдського у вихованні; релігійна толерантність; повага до дитини, її почуттів, здібностей та потенціальних можливостей.

Особливості організації навчально-виховного процесу у вальдорфських школах: принцип самоуправління; 12-ти річний цикл навчання; класний учитель як головна фігура навчально-виховного процесу; навчання без підручників і методик; виняткове значення предметів художньо-естетичного циклу (мова, література, музика, живопис, евритмія тощо), а також заняття художньо-прикладного характеру (садівництво, гончарство, рукоділля, різьба по дереву тощо); міждисциплінарний підхід. Евритмія, як навчальний предмет, – оригінальна інновація Р.Штейнера.

Вальдорфська педагогіка як міжнародний культурно-освітній рух. Особливості застосування ідей вальдорфської педагогіки у сучасних школах в різних країнах світу.

Основні поняття теми: пропедевтика, авангардна педагогіка, школа Баухауза, додекафонна музика, вальдорфська педагогіка, педоцентризм, гуманістична спрямованість, самоуправління, класний учитель, евритмія, міждисциплінарний підхід, художньо-естетичне виховання.

Література основна: 4,6,7

Література додаткова: 1,8

Практичне заняття № 7

Тема 2.3 Аналіз провідних педагогічних систем музичного виховання дітей ХХ ст.: Е.Жак-Далькроза, К.Орфа, З.Кодая, Б.Тріčkова, М.Монтессорі

Система музично-ритмічного виховання швейцарського композитора і педагога Е.Жак-Далькроза (1865-1950) як органічне поєднання музики, слова і танцювального руху. Ритм як інтегратор усієї навчально-виховної системи. Провідний метод творчого розвитку учнів – пластична імпровізація (індивідуальна і колективна), створення рухових художніх образів під музику. Використання таких видів діяльності як заняття евритмією, традиційною хореографією, сольфеджію, хором співом, імпровізацією на фортепіано.

Педагогічна система австро-німецького композитора і педагога К.Орфа (1895-1982), послідовника далькрозівської системи. Педагогічні ідеї К.Орфа у 5-ти томному посібнику «Шульверк». Елементарне музикування за системою К.Орфа як основа дитячої музичної творчості. Інструментарій К.Орфа. Основні види музичної діяльності за системою К.Орфа: рух під музику, гра на простих музичних інструментах, спів, колективне музикування, гра в оркестрі, імпровізація. Широке використання системи К.Орфа у сучасній арт-терапії.

Педагогічна система угорського композитора і педагога З.Кодая (1882-1967) як поєднання народного з високопрофесійним, вирішення музично-педагогічних проблем на національних засадах. Народна музика як основа музичної культури нації та музичного виховання дітей. Засвоєння дітьми музичної мови на прикладах угорських народних пісень («Збірка пісень для школи»). Використання релятивної сольмізації, що активно розвиває ладове відчуття, слух, правильне інтонування. Ритмічний розвиток як засвоєння ритмічних фігур, властивих народним пісням. Застосування системи музичного виховання З.Кодая у різних країнах світу (США, Канада, Франція, Японія та ін.).

Становлення болгарської системи музичного виховання Б.Тріčkова (1881-1944). Метод «Столбїца» як візуалізація музичного навчання, в якому кожна форма роботи як нова сходинка методу, чітка диференціація завдань відповідно до вікових особливостей дітей. Основні положення методу «Столбїца»: широке використання наочності; ритмічне виховання шляхом відбивання ритму; спів як «психофізіологічний процес»; завдання на

координацію слуху і голосу; прищеплення любові до музики.

Методична система масового дошкільного музичного виховання дітей італійського педагога Марії Монтесорі (1870-1952). Новаторство методичної системи як урахування сенситивних періодів розвитку дитини. Етапи процесу музичного виховання дітей за системою М.Монтесорі.

Значення провідних педагогічних систем музичного виховання дітей західноєвропейських країн ХХ ст. та їх практичне застосування в сучасній мистецькій освіті.

Основні поняття теми: педагогічна система, музично-ритмічне виховання, «Шульверк» К.Орфа, елементарне музикування, евритмія, пластична імпровізація, релятивна сольмізація, національні педагогічні системи музичного виховання З.Кодая, К.Орфа, Б.Трічкова.

Література основна: 2,3,4,6

Література додаткова: 1,5,7,10

Практичне заняття № 8

Тема 2.4. Організація сучасної мистецької освіти у загальноосвітніх навчальних закладах розвинутих зарубіжних країн .

На зламі ХХ-ХХІ століть поступ людської цивілізації до нового типу суспільства як постіндустріального, інформаційного, в якому окреслюються контури кіберпростору. Формування різних напрямків новітнього мистецтва, де поєдналися стилі нео- (необароко, неокласицизм, неофольклоризм тощо).

Негативні прояви культури ХХ століття як різнобарв'я стилів (еклектика); співіснування різних духовних світів; поширення масової культури; засилля реклами та індустрії розваг; бездуховність та криза цінностей.

Нові виклики перед мистецькою педагогікою та нові завдання пошуку культурно-освітньої адекватності в зв'язку із перехідним характером цивілізаційного розвитку. Компаративний аналіз організаційних засад, змісту і структури загальної мистецької освіти та художньо-естетичного виховання в розвинутих країнах світу: Франція, Німеччина, Бельгія, Скандинавські країни, Великобританія, США, Канада, Японія (система масового музичного виховання дітей Ш.Судзукі) та ін.

Світові тенденції розвитку мистецької освіти ХХІ століття: підвищення ролі і статусу мистецтва загальноосвітніх закладах; інтеграція різних видів мистецтв; міждисциплінарні зв'язки; використання мистецтва як способу стимулювання творчого потенціалу особистості; посилення варіативності мистецької освіти; впровадження новітніх інформаційних технологій тощо.

Основні поняття теми: інформаційне суспільство, новітнє мистецтво, криза цінностей, масова культура, загальна мистецька освіта, інтеграція, варіативність, міждисциплінарні зв'язки, інформаційні технології.

Література основна: 4,7,9

Література додаткова: 1,2,3,4,6

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 2

1. Охарактеризувати основні протиріччя ХХ ст., які позначились на розвитку художньої культури.
2. Проаналізувати художньо-естетичні напрямки новітнього мистецтва ХХ ст.: модернізм, постмодернізм, експресіонізм, абстракціонізм та ін.
3. Визначити основні тенденції розвитку західноєвропейської музичної педагогіки ХХ ст.
4. Розкрити особливості системи пропедевтичної підготовки Й.Іттена (школа Баухауза).
5. Розкрити сутність концепції художньо-естетичного виховання, реалізованої у вальдорфських школах.
6. Проаналізувати особливості організації навчально-виховного процесу у вальдорфських школах.
7. Охарактеризувати зміст та сутність навчальних предметів «Евритмія» і «Малювання форм», запроваджених у вальдорфських школах.
8. Проаналізувати систему музично-ритмічного виховання Е.Жак-Далькроза.
9. Обґрунтувати педагогічні ідеї К.Орфа («Шульверк»).
10. Проаналізувати сутність основних видів музичної діяльності дітей за методичною системою Карла Орфа.
11. Охарактеризувати новаторство методичної системи музичного виховання дітей Марії Монтесорі.
12. Визначити переваги релятивної сольмізації для розвитку ладового відчуття, слуху, правильного інтонування в авторській концепції Золтана Кодая.
13. Охарактеризувати особливості болгарського методу «Столбїца» Бориса Трічкова.
14. Проаналізувати значення національних педагогічних систем музичного виховання дітей З.Кодая, К.Орфа, Б.Трічкова.
15. Обґрунтувати спільні ідеї музичного виховання дітей педагогів-митців ХХ ст., не зважаючи на відмінність авторських концепцій і самотність методичних систем.
16. Розкрити негативні прояви розвитку сучасної художньої культури на зламі ХХ-ХХІ ст.
17. Охарактеризувати особливості організації сучасної мистецької освіти у загальноосвітніх навчальних закладах в одній із країн світу на вибір.
18. Висвітлити характерні особливості системи масового музичного виховання дітей педагога-музиканта Ш. Судзукі.
19. Визначити спільні та відмінні риси організації сучасної шкільної мистецької освіти в розвинутих зарубіжних країнах.
20. Обґрунтувати світові тенденції організації змісту та структури мистецької освіти та художньо-естетичного виховання в розвинутих країнах світу.

IV. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I. Історичний та загальний огляд розвитку систем музичної освіти зарубіжних країн від зародження до кінця XIX ст.

Практичне заняття № 1 (2 год.)

Тема 1.1. Синкретичне мистецтво первісного суспільства та естетика міфологічного світогляду в музично-естетичному вихованні стародавніх цивілізацій.

1. Синкретичне мистецтво первісного суспільства.
2. Класична античність в ідеалі калокагатії.
3. Міфологічна культура древніх греків.
4. Музично-педагогічна думка античної доби у працях Платона і Арістотеля.
5. Педагогічна діяльність видатного педагога Древнього Риму Марка Фабія Квінтіліана.

Література до теми 1.1

Практичне заняття № 2 (4 год.)

Тема 1.2. Світоглядні детермінанти розвитку музичної освіти за доби Середньовіччя та Відродження.

1. Теологічне світосприйняття доби Середньовіччя.
2. Унісонний церковний спів як символ мистецтва доби Середньовіччя.
3. Реформаторська діяльність Гвідо із Ареццо.
4. Антропоцентрична система світосприйняття за доби Відродження.
5. Поява гомофонного стилю в музиці, реформа нотного письма, виникнення нових музичних жанрів за доби Відродження.
6. Створення шкіл індивідуальної музичної майстерності: Г.Дюфаї, О.Лассо, Дж.Царліно, Дж.Палестріна та ін.

Література до теми 1.2

Практичне заняття № 3 (2 год.)

Тема 1.3. Раціоналізація світоглядних основ культури і освіти за доби Просвітництва.

1. Доба Просвітництва як епоха розуму і науково-технічного перевороту, абсолютизація раціонального типу мислення.
2. «Велика дидактика» Я.А.Коменського.
3. Педагогічні погляди Дж.Локка.
4. Організація музичної освіти за доби Просвітництва: метризи, капели, сирітські притулки (conservatorio).
5. Педагогічна діяльність та методика навчання співу Й.-Г.Песталоцці.

Література до теми 1.3

Практичне заняття № 4 (4 год.)

Тема 1.4. Основні напрямки розвитку західноєвропейської теорії і практики музичної освіти у XIX ст.

1. Загальна характеристика епохи XIX століття.
2. Основні художні напрями епохи: класицизм, романтизм, реалізм.
3. Музично-педагогічні школи М.Клименті, К.Черні, Ф.Шопена, Ф.Ліста.
4. Цифровий нотопис П.Галена та методика Е.Шеве.
5. Метод Тонік Соль-фа навчання музики С.Глоувер і Дж.Кервена.
6. Суперечності та недоліки масової музичної освіти XIX ст.

Література до теми 1.4

Змістовий модуль II. Концептуальні засади розвитку провідних педагогічних систем музичної освіти зарубіжних країн XX - початку XXI століття.

Практичне заняття № 5 (2 год.)

Тема 2.1. Інтегративні тенденції розвитку мистецької освіти в контексті культури Новітнього часу.

1. Новітній час (XX ст.) як епоха небачених контрастів.
2. Криза культури як криза людяності, розчарування у світоглядних уявленнях та естетичних цінностях минулого.
3. Нові види та форми мистецтва, кристалізація нової музичної мови, нових принципів композиції, формування нових естетичних платформ.
4. Основні тенденції дитячої музичної педагогіки XX ст.
5. Створення цілісних систем масового музичного виховання дітей (Е.Жак-Далькроза, К.Орфа, З.Кодая, Б.Трічкова та ін.) як основна тенденція розвитку західноєвропейської музичної педагогіки XX століття.

Література до теми 2.1

Практичне заняття № 6 (4 год.)

Тема 2.2. Концепція художньо-естетичного виховання школи Баухауза та організація навчально-виховного процесу у вальдорфських школах.

1. Система пропедевтичної художньої підготовки Й.Іттена.
2. Авангардна педагогіка школи Баухауза.
3. Значення художньо-педагогічної системи Й.Іттена у боротьбі з консервативним академізмом, відкритті нових шляхів розвитку в мистецькій освіті.
4. Р.Штейнер як автор концепції художньо-естетичного виховання,

- реалізованої у вальдорфських школах.
5. Основні принципи та організація навчально-виховного процесу у вальдорфських школах.
 6. Вальдорфська педагогіка як міжнародний культурно-освітній рух.

Література до теми 2.2

Практичне заняття № 7 (4 год.)

Тема 2.3. Аналіз провідних педагогічних систем музичного виховання дітей ХХ ст.: Е.Жак-Далькроза, К.Орфа, З.Кодая, Б.Трічкова, М.Монтессорі.

1. Система музично-ритмічного виховання Е.Жак-Далькроза.
2. Педагогічні ідеї К.Орфа («Шульверк»).
3. Елементарне музикування за системою К.Орфа як основа дитячої музичної творчості.
4. Педагогічна система З.Кодая як поєднання народного з високопрофесійним, вирішення музично-педагогічних проблем на національних засадах.
5. Метод «Столбца» Б.Трічкова як візуалізація музичного навчання.
6. Новаторство методичної системи музичного виховання дітей М.Монтессорі.
7. Значення національних педагогічних систем музичного виховання дітей К.Орфа, З.Кодая, Б.Трічкова.

Література до теми 2.3

Практичне заняття № 8 (2 год.)

Тема 2.4. Організація сучасної мистецької освіти у загальноосвітніх навчальних закладах розвинутих зарубіжних країн.

1. Формування інформаційного суспільства на зламі ХХ-ХХІ століть, різних напрямків новітнього мистецтва.
2. ХХ століття як різнобарв'я стилів (еклектика); співіснування різних духовних світів; поширення масової культури; засилля реклами та індустрії розваг; бездуховність та криза цінностей.
3. Нові виклики перед мистецькою педагогікою ХХІ ст.
4. Компаративний аналіз організаційних засад, змісту і структури загальної мистецької освіти та художньо-естетичного виховання в розвинутих країнах світу: Франція, Німеччина, Бельгія, Скандинавські країни, Великобританія, США, Канада, Японія та ін.
5. Світові тенденції розвитку мистецької освіти ХХІ ст.

Література до теми 2.4

**V. Навчально-методична карта дисципліни «Системи музичної освіти зарубіжних країн» V курс
(1 семестр)**

Разом: 72 год.: практичні заняття –24 год.; індивідуальна робота – 4 год.; самостійна робота – 40 год.; МКР – 4 год.; підсумковий контроль (залік).

Модулі	Змістовний модуль 1				Змістовний модуль 2			
Назва модуля	Історичний та загальний огляд розвитку систем музичної освіти зарубіжних країн від зародження до кінця XIX ст.				Концептуальні засади розвитку провідних педагогічних систем музичної освіти зарубіжних країн XX - початку XXI ст.			
Кількість балів за модуль	99 балів				99 балів			
Заняття	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4
Теми практичних занять (88 балів)	Синкретичне мистецтво первісного суспільства та естетика міфологічного світогляду в музично-естетичному вихованні стародавніх цивілізацій (10+16)	Світоглядні детермінанти розвитку музичної освіти за доби Середньовіччя та Відродження (10+16)	Рационалізація світоглядних основ культури і освіти за доби Просвітництва (10+16)	Основні напрямки розвитку західноєвропейської теорії і практики музичної освіти у XIX столітті (10+16)	Інтегративні тенденції розвитку систем музичної освіти в контексті культури Новітнього часу (10+16)	Концепція художньо-естетичного виховання школи Баухауза та організація навчально-виховного процесу у вальдорфських школах (10+16)	Аналіз провідних педагогічних систем музичного виховання дітей: Е.Жак-Далькроза, К.Орфа, З.Кодая, Б.Трічкова (10+16)	Організація сучасної мистецької освіти у загальноосвітніх навчальних закладах розвинутих зарубіжних країн (10+16)
Самостійна робота (всього 60 балів)	5 б	10 б	5 б	10 б	5 б	10 б	10 б	5 б
Види поточного контролю (всього 50 балів)	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)				Модульна контрольна робота 2 (25 балів)			
ІНДЗ (30 балів)	30 балів							
Підсумковий контроль	Залік.							

Всього без заліку – 228 балів, коефіцієнт – 2,28.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№	Питання для самостійної роботи	Кількість годин	Література	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль I. Історичний та загальний огляд розвитку систем музичної освіти зарубіжних країн від зародження до кінця XIX ст.					
Тема 1.1.	1. Розкрити сутність синкретичного мистецтва первісного суспільства. 2. Охарактеризувати естетичні погляди древніх греків про красу людини. 3. Проаналізувати античні теорії музично-естетичного виховання у працях Платона і Аристотеля.	2 год	Див. літ-ру до теми	Підготовка повідомлень, опитування	5
Тема 1.2.	1. Розкрити основні принципи, на яких ґрунтувались естетичні ідеали західноєвропейського Середньовіччя. 2. Охарактеризувати середньовічну систему церковної і світської освіти. Яке місце посідала в ній музична освіта. 3. Розкрити сутність та значення реформи музичного теоретика та педагога доби Середньовіччя Гвідо д'Ареццо. 4. Проаналізувати, які ідеї стали найвищим досягненням музичної педагогіки епохи Ренесансу.	4 год	Див. літ-ру до теми	Контроль на індивідуальному занятті	10
Тема 1.3.	1. Дати характеристику художніх стилів доби Просвітництва: бароко і класицизму. 2. Порівняти підходи до музичного виховання Я.А. Коменського і Дж. Локка. 3. Проаналізувати методичні поради Й.-Г. Песталоцці щодо навчання дітей співу.	2 год	Див. літ-ру до теми	Підготовка повідомлень, опитування	5
Тема 1.4.	1. Охарактеризувати основні художні напрями європейської культури XIX ст.: класицизм, романтизм, реалізм. 2. Визначити основні чинники, під впливом яких розвивалась музична освіта XIX ст. 3. Проаналізувати метод Тонік Соль-фа навчання музики С.Глоувер і Дж. Кервена та розкрити його переваги та недоліки. 4. Розкрити основні суперечності та недоліки у масовій музичній освіті XIX ст.	4 год	Див. літ-ру до теми	Підготовка повідомлень, опитування	10
Змістовий модуль II. Концептуальні засади розвитку провідних педагогічних систем музичної освіти зарубіжних країн XX – початку XXI ст.					

Тема 2.1.	1. Охарактеризувати основні протиріччя ХХ ст., які позначились на розвитку художньої культури. 2. Проаналізувати художньо-естетичні напрями новітнього мистецтва ХХ ст. 3. Визначити основні тенденції розвитку дитячої музичної педагогіки ХХ ст.	2 год	Див. літ-ру до теми	Підготовка повідомлень, опитування	5
Тема 2.2.	1. Розкрити особливості системи пропедевтичної підготовки Й.Іттена як фундатора нової системи художньої освіти. 2. Проаналізувати особливості організації навчально-виховного процесу у вальдорфських школах. 3. Розкрити значення вальдорфської педагогіки як міжнародного культурно-освітнього руху.	4 год	Див. літ-ру до теми	Підготовка повідомлень, опитування	10
Тема 2.3.	1. Проаналізувати систему музично-ритмічного виховання Е.Жак-Далькроза. 2. Обґрунтувати педагогічні ідеї педагогічної системи К.Орфа («Шульверк») 3. Визначити переваги релятивної сольмізації в авторській концепції З.Кодая. 4. Охарактеризувати особливості болгарського методу «Столбіца» Б.Трічкова.	4 год	Див. літ-ру до теми	Контроль на індивідуальному занятті.	10
Тема 2.4.	1. Розкрити негативні прояви розвитку сучасної художньої культури на зламі ХХ-ХХІ ст. 2. Висвітлити характерні особливості системи масового музичного виховання дітей педагога-музиканта Ш.Судзукі. 3. Визначити спільні та відмінні риси організації сучасної шкільної мистецької освіти в розвинутих зарубіжних країнах.	2 год	Див. літ-ру до теми	Підготовка повідомлень, опитування	5

VII. КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль та теми курсу	Питання для самостійної роботи	Академічний контроль	Бали
Змістовний модуль I. Історичний та загальний огляд розвитку систем музичної освіти зарубіжних країн від зародження до кінця XIX ст.			
Тема 1.1. Синкретичне мистецтво первісного суспільства та естетика міфологічного світогляду в музично-естетичному вихованні стародавніх цивілізацій	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрити сутність синкретичного мистецтва первісного суспільства 2. Охарактеризувати естетичні погляди древніх греків про красу людини 3. Проаналізувати античні теорії музично-естетичного виховання у працях Платона і Аристотеля 	Опитування, підготовка повідомлень	5
Тема 1.2. Світоглядні детермінанти розвитку музичної освіти за доби Середньовіччя та Відродження	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрити основні принципи, на яких ґрунтувались естетичні ідеали західноєвропейського Середньовіччя. 2. Охарактеризувати середньовічну систему церковної і світської освіти. Яке місце посідала в ній музична освіта. 3. Розкрити сутність та значення реформи музичного теоретика та педагога доби Середньовіччя Гвідо д'Ареццо. 4. Проаналізувати, які ідеї стали найвищим досягненням музичної педагогіки епохи Ренесансу. 	Контроль на індивідуальному занятті	10
Тема 1.3. Раціоналізація світоглядних основ культури і освіти за доби Просвітництва	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дати характеристику художніх стилів доби Просвітництва: бароко і класицизму. 2. Порівняти підходи до музичного виховання Я.А. Коменського і Дж.Локка. 3. Проаналізувати методичні поради Й.-Г. Песталоцці щодо навчання дітей співу. 	Опитування, підготовка повідомлень	5
Тема 1.4. Основні напрямки розвитку західноєвропейської теорії і практики музичної освіти у XIX столітті	<ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризувати основні художні напрями європейської культури XIX ст.: класицизм, романтизм, реалізм. 2. Визначити основні чинники, під впливом яких розвивалась музична освіта XIX ст. 3. Проаналізувати метод Тонік Соль-фа навчання музики С.Глоувер і Дж.Кервена та розкрити його переваги та недоліки. 4. Розкрити основні суперечності та недоліки у масовій музичній освіті XIX ст. 	Опитування, підготовка повідомлень	10
Змістовний модуль II. Концептуальні засади розвитку провідних педагогічних систем музичної освіти зарубіжних країн XX – початку XXI ст.			
Тема 2.1. Інтегративні тенденції розвитку систем музичної освіти в контексті культури Новітнього часу	<ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризувати основні протиріччя XX ст., які позначились на розвитку художньої культури. 2. Проаналізувати художньо-естетичні напрями новітнього мистецтва XX ст. 3. Визначити основні тенденції розвитку дитячої музичної педагогіки XX ст. 	Опитування, підготовка повідомлень	5

Тема 2.2. Концепція художньо-естетичного виховання школи Баухауза та організація навчально-виховного процесу у вальдорфських школах	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрити особливості системи пропедевтичної підготовки Й.Іттена як фундатора нової системи художньої освіти. 2. Проаналізувати особливості організації навчально-виховного процесу у вальдорфських школах. 3. Розкрити значення вальдорфської педагогіки як міжнародного культурно-освітнього руху. 	Опитування, підготовка повідомлень	10
Тема 2.3. Аналіз провідних педагогічних систем музичного виховання дітей ХХ ст.: Е.Жак-Далькроза, К.Орфа, З.Кодая, Б.Трічкова	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізувати систему музично-ритмічного виховання Е.Жак-Далькроза. 2. Обґрунтувати педагогічні ідеї педагогічної системи К.Орфа («Шульверк»). 3. Визначити переваги релятивної сольмізації в авторській концепції З.Кодая. 4. Охарактеризувати особливості болгарського методу «Століца» Б.Трічкова. 	Контроль на індивідуальному занятті	10
Тема 2.4. Організація сучасної мистецької освіти у загальноосвітніх навчальних закладах розвинутих зарубіжних країн	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрити негативні прояви розвитку сучасної художньої культури на зламі ХХ-ХХІ ст. 2. Висвітлити характерні особливості системи масового музичного виховання дітей педагога-музиканта Ш.Судзукі. 3. Визначити спільні та відмінні риси організації сучасної шкільної мистецької освіти в розвинутих зарубіжних країнах. 	Опитування, підготовка повідомлень	5

VIII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА (навчальний проект)

Індивідуальна науково-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу з навчальної дисципліни.

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Системи музичної освіти зарубіжних країн» - це вид науково-дослідної роботи, що містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, що виконується на основі знань, умінь та навичок, набутих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює кілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання: повідомлення з теми, рекомендованої викладачем; науково-педагогічне дослідження у вигляді реферату.

Орієнтовна структура ІНДЗ - науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел. Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, що

враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Системи музичної освіти зарубіжних країн».

Критерії оцінювання ІНДЗ (науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	10 балів
2.	Складання плану реферату	1 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	10 балів
4.	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій	1 бал
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	6 балів
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	2 бали
Разом		30 балів

Шкала оцінювання ІНДЗ (науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату)

Рівень виконання	Кількість балів, що відповіла рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	25-30	Відмінно
Достатній	16-24	Добре
Середній	10-15	Задовільно
Низький	0-9	Незадовільно

Оцінка ІНДЗ є обов'язковим балом, що враховується при підсумковому оцінюванні наукових досягнень студентів з навчальної дисципліни «Системи музичної освіти зарубіжних країн». Студент може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ - 30.

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА РЕФЕРАТИВНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ (ІНДЗ)

1. Синкретичне мистецтво первісних людей.
2. Система музичної освіти в епоху класичної Античності.
3. Ідеї музичного виховання в теорії Платона.
4. Творчість Аристотеля – кульмінація музично-педагогічної думки античних часів.

5. Системи музичного виховання середньовічної Західної Європи.
6. Гвідо із Ареццо – реформатор церковного співу, винахідник нової системи нотного письма.
7. Доба Відродження – вершина світової культури.
8. Загальні тенденції розвитку музичної педагогіки епохи Ренесансу.
9. Організація музичної освіти за доби Відродження.
10. «Велика дидактика» Я.А.Коменського.
11. Педагогічні погляди Дж.Локка.
12. Нові стильові напрямки в мистецтві доби Просвітництва.
13. Педагогічна діяльність та методика навчання співу Й.-Г.Песталоцці.
14. Основні напрямки розвитку західноєвропейської теорії й практики музичної освіти в ХІХ ст.
15. Значення Тонік Соль-фа методу музичного навчання для музично-педагогічних систем сучасності.
16. Концепція художньо-естетичного виховання Й.Іттена (школа Баухауза).
17. Художньо-естетичні напрямки новітнього мистецтва ХХ ст.: модернізм, постмодернізм, експресіонізм, абстракціонізм та ін.
18. Система музично-ритмічного виховання Е.Жак-Далькроза.
19. Система музичного виховання дітей З.Кодая.
20. Особливості болгарського методу «Столбіца» Б.Трічкова.
21. Провідні методичні компоненти музично-педагогічної системи К.Орфа.
22. Вальдорфська педагогіка як міжнародний культурно-освітній рух.
23. Розвиток сучасної художньої культури на зламі ХХ-ХХІ ст.
24. Система музичного виховання дітей Ш.Судзукі.
25. Світові тенденції організації змісту та структури мистецької освіти та художньо-естетичного виховання в розвинутих зарубіжних країнах.

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Системи музичної освіти зарубіжних країн».

Спеціаліст може набрати максимальну сумарну кількість балів за ІНДЗ - 30 балів.

ІХ. РОЗРАХУНОК РЕЙТИНГОВИХ БАЛІВ ЗА ВИДАМИ ПОТОЧНОГО (МОДУЛЬНОГО) КОНТРОЛЮ

№	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Всього
1.	Відвідування практичних занять	1	8	8
2.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	12	60
3.	ІНДЗ	30	1	30
4.	Робота на практичному занятті: доповідь, виступ, повідомлення, участь у дискусії	10	8	80
5.	Модульна контрольна робота	25	2	50
	Підсумковий рейтинговий бал			228

Коефіцієнт – 2,28

Навчальні досягнення з дисципліни «Системи музичної освіти зарубіжних країн» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, в якій зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення в національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у таблиці.

У процесі оцінювання навчальних робіт застосовуються такі методи:

- ✓ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, співбесіда, ПМК.
- ✓ **Методи письмового контролю:** модульне письмове опитування; підсумкове письмове опитування.
- ✓ **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Оцінка	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
82-89	Добре	B	Дуже добре ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
75-81		C	Добре (в загальному вірна відповідь з певною кількістю суттєвих помилок)
69-74	Задовільно	D	Задовільно ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх за допомогою викладача.
60-68		E	Достатньо (відповідь задовольняє мінімальним критеріям)

35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно виставляється студентів, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентів, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.
		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у таблиці.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Розподіл балів, що присвоюються протягом вивчення дисципліни «Системи музичної освіти зарубіжних країн».

МОДУЛІ								Індивідуальна робота	Модульні контрольні роботи
Змістовий модуль I (практичне заняття, самостійна робота)				Змістовий модуль II (практичне заняття, самостійна робота)				ЗМІ, ЗМІІ,	ЗМІ, ЗМІІ,
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	30	50
16	21	16	21	16	21	21	16		

Разом: 228 балів

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;

- ініціативність у навчальній діяльності.

X. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

/. *Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності*

1) За джерелом інформації:

Словесні: лекція (традиційна, проблемна) семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. *Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:*

1) **Методи стимулювання інтересу до навчання:** навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

XI. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного)
- оцінювання навчальних досягнень студентів;
- засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);
- завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Системи музичної освіти зарубіжних країн».

XII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бичкова Л. Кольористична культура античного світу/ Л.Бичкова. – Вища шк., 2003. – 135с.
2. Куришев Є.В. Теорія та практика музично-естетичного виховання за системою К.Орфа / Є.В. Куришев, Л.К. Куришева. – К.: ІСДОУ, 1994.
3. Ковалів В. Методика музичного виховання на релятивній основі / В.Ковалів. – К.: Муз. Україна, 1973. – 150с.
4. Масол Л.М. Загальна мистецька освіта: теорія і практика: монографія / Л.М.Масол. – К.: Промінь, 2006. – 432 с.

5. Музична естетика античного світу / Вступний нарис і зібрання текстів проф. О.Лосева. – К: Муз. Україна, 1974. – 217 с.
6. Олексюк О.М. Музична педагогіка: Навч. посібник / О.М.Олексюк. – К.: КНУКіМ, 2006. – 188 с.
7. Падалка Г.М. Музична педагогіка: Курс лекцій з актуальних проблем викладання музичних дисциплін в системі педагогічної освіти / Г.М. Падалка // За ред. В.Бутенка. – Херсон: ХДПІ, 1995. – 103с.
8. Ростовський О.Я. Лекції з історії західноєвропейської музичної педагогіки: Навч.посібник / О.Я.Ростовський. – Ніжин: вид-во НДПУ ім. Гоголя, 2003. – 193 с.
9. Рудницька О.П. Музика і культура особистості: проблеми сучасної педагогічної освіти / О.П.Рудницька. – К.: ІЗМН, 1998.
10. Уланова С. Нариси з історії європейської музичної освіти і виховання: Від античності до початку ХІХ століття / С.Уланова. – К.: Знання України, 2002. – 326 с.

Додаткова

1. Абашкіна Н.В. Принципи розвитку професійної освіти в Німеччині / Н.В.Абашкіна. – К., 1998.
2. Волинець Л. Загальна мистецька освіта в середній школі Данії / Л.Волинець // Мистецтво та освіта. – 2005. – №2. – С.25-28.
3. Волинець Л. Мистецька освіта у середній загальноосвітній школі Франції / Л.Волинець // Пластичні мистецтва. – 2002. – №1. – С.101-104.
4. Волинець Л. Художньо-естетична освіта в Японії / Л.Волинець // Мистецтво та освіта. – 2002. – №1. – С.28, 37-38.
5. Жак-Далькроз Э. Ритм / Э.Жак-Далькроз. – М.: Классика ХХІ, 2001. – 298 с.
6. Зязюн Л. Виховання мистецтвом у системі освіти Франції / Л.Зязюн // Теоретичні та методичні засади неперервної мистецької освіти: Зб. матеріалів науково-методологічного семінару. – Чернівці: Зелена Буковина, 2005. – С.22-24.
7. Кодай З. Избранные статьи / З.Кодай. – М.: Сов.композитор, 1983. – 400
8. Фролкин В. Традиционные и новаторские черты современных зарубежных систем массового музыкального воспитания/ В.Фролкин// Художественное воспитание подрастающего поколения: проблемы и перспективы, 1989. – с.59-75.
9. Шестаков В.П. От этоса к аффекту. История музыкальной эстетики от античности до XVIII века. Исследование / В.П.Шестаков. – М.: - Музыка, 1975. – 350с.
10. Элементарное музыкальное воспитание по системе Карла Орфа/ Сост.Л.А.Баренбойм. – М.: Сов.композитор, 1978.

